

CURIERU ROMANU

Gazeta

POLITICA, COMMERCIALA,
SI
Litterară.

Prețul prenumeratiei pentru Curierul Român imprenă cu Buletinul Oficial, este de doi galbeni pe an; iar in parte unul câte un galben.

Abonarea se face in Bucuresci, la

Redactie si la D. Iosifu Romanovu; la judece la CC. Cărmuiri si la DD. Profesori.

Această foie ese de doé ori pe septemână, Marcea si Simbâta, iar Buletinul de patru ori.

ANUL XVIII. N°. 26.

BUCURESCI.

LUNI, 25 MARTIE 1846.

BUCURESCI.

La 1828 Martie 25 emi ьнтъа foaie публiкъ de кѣнд esistъ Romania. Foaiea асаста фъ Къриеръ Român. Пе ачунѣ се апроиѣ дъмина чивилизацiеi între noi. Нъмъа ьнтъѣ аа Къриеръу emiт in zioa Буней-Bestiri, ачунѣи ачунѣиера ачунѣ ачунѣи in orizontуа кодопiаlor Romane. Еа ачунѣ фъ inainte мегъ-торъа тьуаlor inчеперiаlor de naintare. Ачунѣи терменi адонтаѣ de Реформъ ши inлеснi inчеладереа дiмбей регъламентаре; Prenаръ mi dette фиинъа Къриеръу de Амбе сексе, че addysse да дъминъ ши нунуларисъ ditte-геде стръбуне, ши ворбеле чеде рекаамъ ши дiмба ши националитатеа noastră. — Zioa Буней-Bestiri este zioa кѣнд ьнперъа Пъчиi ачунѣи Feciоarei Мънтъира дъ-миi. Tot in асастъ zi Къриеръа фаче in тоатъ Ромъния ьнтъоареа Кiemare кь таваа аалътуратъ: Бъна при-имire а чiтоторiаlor ши зедъа Патрициаlor vor пьтеа фаче ка inт'о zi асастъ foaie националъ prin сьме de гьги сь поатъ resъна: «Бiкьгьте, Romanie, кь аъ resъ-rit nreste tine дъчаферiи че еъ дъминат Еуропа!» — Fie, Domniаlor меi Români, ка prin patriotismуа vos-тъ, асаста zi сь поатъ resъги маi кьгънд! Еъ ну почъ фаче маi мьат de кьт сь агьт, сь inчеп, ши сь дiѣ кь религиоситате кондiциале; а noastră este снригъни-геа дькьгъиi, ши тоатъ аада сфигъиуаи.

K I E M A R E.

De vro добъ-зичi de ани inчелъ а се ачъи in тоатъ Ромъния vorба Litterатуъ; маi nainte ниѣ inчеладереа нъи ера кьноскут. Inчепъгъ а се скрие, а се tradъче ши а се тiпъги кьте-ва кьгъи, се distinсъръ кьдi-ва скриitori, ши асъзи neste tot докьа се азде, din гьгъ in гьгъ, espressiале: Litterатуъ românъ, нъскънда noastră Litterатуъ, inaintареа Litterатуъrei noastre, ши ч. д.; ьнсъ че авем in компарацие кь аалътурата insemnаре de скриери че се въд да аалте нациi? ши аалътурата insemnаре а кьтъ parte конгiнде din кьгъиале ьнѣ inтрегъ ши компакте библиотече? — Unde ne sunt кьгъиале? Karii ne sunt maestrii ка сь поатъ emi дiсчеполиi? — Maestrii Romaniаlor фъгъ Грециi; maestrii Еуропей фъгъ Грециi ши Romanii; аi nostri not fi Грециi, Romanii, Italianii,

Francezii, Spaniolii, Germanii, Englezii. — Inчеладереа noi дiмба лог? саъ фькьту-и-ам ка еi сь ne vorбeаскъ in дiмба noastră?

A inчеладере о нацие маi мьате дiмбе este маi а-невоие, а се tradъче маi мьадъ ши varii ачторi in-т'о дiмбъ, este маi кь пьтинъ; ши асаста din ьнтъ 'ми а проуъs фeос insemnatуа, кьдетънд а да Нациеi ьн inчепът de BIBLIOTECA UNIVERSALA. Inт'ъ-ва са се vor конгiнде чеi маi remarkabili ачторi античi ши moderni, еалде кьтор скриери аъ контрибуит sure in-пiинirea фантеi чеi маi а чивилизацiеi, sure форма-геа мiнъиi ши inимеi ьмане, sure перфекциа Омь-дъи. — Фъгъ нире асемеаеа скриери нъ е дiттератуъ, нъ е прогрес.

Кь tradъкьиа скриериаlor агътате in аалътурата тавъ дiмба noastră текънд prin toate dominьiriаде кь-попiинчеладор ьмане, esprimънд ideале тьуаlor ачторiаlor чедеври, ва дециъи vorбе, frase ши espressii, се ва дъдъи ши inтinde in toate латьриале orizontуаи Ши-инчей ши фькьндъсе канавiа а esprimâ ori че кьдетаре, ва deveni дiмба вiиторъуаи Ромъниеi ши се ва inфъдiнъа splendidъ ши radioасъ Litterатуъrei национале. — Фъгъ Lимбъ нъ е ниѣ о дiттератуъ националъ. La ниѣ о нацие п'а esistat дiттератуъ ниъ кьнд 'ми а esprimat ideале inт'ън перг (жeаргон).

Sure а пьтеа ачунѣ да inпiинirea кьдетуаи сьъ, фeос insemnatуа, дънъ миचेде noastre миълоаче, promise тьуаlor зедошиаlor Români а да не tot ачъа кьте 21 волъме дела 25 ниъ да 30 коалде fie-каге. Periodуа fie-кьгъиа ач ва fi inчегъит in зече десънъ-циi, ши din fie-каге се vor публiка кьте:

- 3 волъме Istorie.
- 3 — Filосоfie.
- 3 — Dreпъгъи.
- 2 — Политiкъ.
- 1 — Економие политiкъ.
- 2 — Шиинче natугаде.
- 1 — Belle-Arte.
- 1 — Retорiкъ ши Поетiкъ.
- 2 — Poesie.
- 3 — Romanцъгъи.

21 волъме.

În'annua d'vnt'ny se va închepe ку ПАУТАХ (Istorie), ПЛАТОН (Filosofie), БУЛАМАКИ, БЕКАРИА, МОНТЕСКЬЕУ (Jurisprudençy), ФИДАНЖЕРИ (politikъ), РИККАРДО (Ekonomia politikъ), БЕРНАДИН ДЕ СТ. ПЬЕРРЕ (Щинге natura), Ж. П. РИХТЕР (Белле-Арте), АРИСТОТЕЛЕ, ЛОНРИН (Retorikъ ші Poetikъ), ОМЕР (Iliada), Д-НА ДЕ СТАЕЛ (Korina saŭ Italia).

Asfel din an în an se va tgmà înainte nînz la împlînirea programei (daka Dvmpnezeŭ va bine-kvîntatà întreprinderea ші va însuflà Romъnia dorinça mъntviriŭ).

Kънд în voluমেle date în annua kыrгtor nх se va împlînî opera închevтъ, se va tgmà ачеші оперъ în annua tgmъtor.

Пе fie-kare natrŭ dny vor emî kыte manre volu-me. Edicia va fi uniformъ, toate kыrdiale vor avea ачеші format în октаво, хртia ведінъ, littere St. Avgustin.

Va întrebà vnsъ чине-ва: Bine, întreprinderea este bunъ ші mare, poate; sure împlînirea ei insъ è trebvinçŭ de mari beneficiе, unde sunt fondurile? — Fondurile întreprinztorуау sunt ші аѣ fost în tot d'ауна în inimеle bine kvetъtorilor Romъni. O datъ erà mai puçini sъ kvete bine, акум sunt mai mуащи. Ачешіа шіѣ съ kvdiche; vor аипреуѣ întreprinderea ші vor алеггà spre аddvçerea ei да îndeplinire. Cenerositatea lor о va kvdekà Bitorimea.

Voŭ deskdide о svbkrîpîe de kыte zече îmvъrteçî pe an; voŭ da pentrŭ ачеші zече îmvъrteçî ачелле 21 volu-me; voŭ tgmà на DD. Авонаçи а се svbkrîe пе чінчі anni, ка сѣ поатъ emî чед пуçin аxtorii аntiçî klasiçî; voŭ mendikà, ка сѣ zik аfel, дvminaree ші mъntvirea Naçiei, ші eatъ fondurile melle; sunt sigrŭ într'nsеле pentrŭ kъ staŭ аkolo де unde nх se mai perd, staŭ în tesayta meŭ чед mai preçios, staŭ în inima voastrŭ чед повіалъ ші çeneroашъ, fraçilor mei Romъni. Пуçеи mъna пе inimъ ші întrebayto kъt bate întrŭ dorinça дvminъrii ші mъntviriŭ, ші въ веиŭ пvtea înkredinçâ daka fondurile melle sunt sigrŭ saŭ nх. А се înkrede чине-ва în kvdikata svbъtoашъ а оamenilor, în ачед dorinçŭ de дvminare mъntvitoare este mai de о potrivъ kv а се înkrede insuшi în Dvmpnezeŭ; kvçî Dvmpnezeŭ este kvîntat, Mînteа unіversalъ, Adevrъta ші Luma, ші kvçî Dvmpnezeŭ în mъate prin оamenî дvçeazъ.

Kъt фодос poate аddvçе Naçiei ачешъ fantъ, се poate kvdikà de ori-çine: kvatъta Limbei, resvndirca kvnoçinçelor, mъntvirea de гvъçirile întperekvayŭ, stima strînidor ші а Bitorimii, ші, че este mai mъat, stima noашъ kыtre noi imine. — Dar, Domoi mei, è mare vorba ачешта stima kыtre sine; ші поv пе-а dînsit ші пе dîuseçe kvkъ; pentrŭ kъ n'am аvт mai mimik де а stimà în noi дела о енохъ înkola. Ne-a dînsit де toate în аdevъrata lor semnifikaçie, ші n'am stimat niçî leçî, niçî гvbernъ, niçî dregъtoŭ,

niçî ostamî, niçî preoçî, niçî четъçені, niçî пъrîнçî, niçî fiçî; де niçî vnele n'am аvт kыm trevçe сѣ аівъ о naçie spre а се respectà пе sine ші а fi respectatъ де аdçii. În аtъta nekredinçŭ аkvnsesse Romъna desure sine în kъt proverbî гvminъtorî ед аpçakà siemî; prodvçii алле ачешvŭ mînt bine-kvîntat, ка сѣ fie mai де frunte, mai însepnate, trevçia сѣ аівъ yn nyme strîn; tot че erà sъlavatik ші mai prost, ачелла erà romъnesk insuшi în okii nostri. Baŭ де оçirea че а perdvт kredinça kъ va îvvinçe, ші vaŭ де naçia че а perdvт stima kыtre sine.

Prin îmvуdirea kvrdilor аллесе се resvndesk дvminele ші kvnoçinçеле, се îmvуdесk vъvçayŭ а dirige toate ramvçele; ші kънд Dregъtoŭta imî îmvu-neçe kv konçiiнçŭ ші kv дvminъ înaalta са insvçivnare; kънд Preoçta дvmineazъ în biserikъ mai prests de miŭ де kvkai materiale, kънд Четъçeanуа imî kvnoaçe dreutyrie sadle, ші mai virtos sakçele sadle datorii — kvçî дела împlînirea datorilor poate aveà çine-và ші оare-kare dreutyri în societate — kънд Pъrintele çie kъt è де mare sarcina nъsъ аsvъr'шi де а împlînî kreçierea ші mîntvirea fiilor сѣ; аtvçî bine ачед stîmъ de sine, аtv de kvkiferъ în virtvçî ші fante mari, înkrederea де sine аtv де întreprinztoare ші nînz де ferivite resvatate.

Toçî пъrîнçii închevтъ а simçî în zioa де аstvzi neçesitatea де а да fiilor о kreçiere dупъ mizloaçele ші kvnoçinçеле че аѣ. Niçe аsemenea kvçî ка челле аgvate în аллъvçata tabaŭ sunt sigrŭ care not întreçî о kreçiere ші formà vъvçayŭ în mai mъate ramvçe. Ачешта еsistъ kv аdevъrat în аате limbî, vnsъ чеi mai mуащи niçî kъ де kvnosk, ші pentrŭ mуащи din kvçî де kvnosk sunt foarte kvmpе. А де avea çine-aа пе toate è trebvinçŭ де svme foarte mari, а де avea în limba romъnъ è trebvinçŭ nъmai де zече îmv-teçî пе an ші neste tot ar kostà да 300 îmvъrteçî în 30 де anni.

Împlînirea saŭ ші înçeperea nъmai а ачешtei întreprinderi este yn monument din челле mai kolosale че се înaadъ în memoria înpelleçeriŭ ші kvnoçinçei romъne din zioa де аstvzi. Numele челлор че vor kontribvŭ sure svçinçerea ші reçivirea ei vor fi înskrise în frontisniçia ачешvŭ edifiçiy litteral sure eterna lor аddvçere а mînte ка kvçъtorî де bine аi Naçiei ші mъntvitori аi ei де гvъçirile întperekvayŭ orbivî morale.

Avonamentъ se face пе чінчі anni ші vanî se vor nabyŭ din an în an, да darea аfayъ челлор mçante volu-me d'vnt'ny

Dупъ împlînirea де чінчі anni, daka întreprinztorуа va korresvnde аçentъriŭ пvбдиче, zelya Romъnilor va face сѣ се îndeplineaskъ fanta ші va nçenpoi nçevъmeraçia пе аdçî чінчі saŭ zече anni.

Kiemaree întreprinztorуау este kыtre Romъnia întreay: Munteŭ, Moldoveŭ, Tran-silvani, Bъvçені.

Ничи yn aat функционар нy ва фи destitvat афарь нy-
май дакъ с'ар агьтá in kontra регенерацiеи републiчеi.

Kонсидiра de акым аа Statуауi ва фи мандинхт ми
presidentуа interimар ва конферá кy ачест конг децис-
латив in toate оккасиe импортанте.

Ministrii presidentуауi провiсориу сунт responsabili
de актеле дор кьтре нyоеле кортеце че сунт а се а-
дунá интр'yn кин конституционал.

Амьндонь каммереле децислативе сунт десфингате
ми се vor independiini принтр'о конвенцие националь,
кьриа се vor инкрединдá дискудиа ми приимеа нyоеi
конституциi Мексикане.

Еака формула фьгьмьнтуауi че Paredes а фькьт
denaintea ynei пьнте de notabili май пайнте д'а при-
имi функциe де president interimар: «Jyr inaintea
дyи Дьмнезеу де а аппьгá неатьрнеа ми интреимеа
ньминтуауi мексикан in kontra а оrи че атакь стрьин,
de а мандинеа система републiкь дьне принципуа
понуаг ми репрезентатив, ми de а консервá мар-
ншá administrativ амá прекым este фиксат де дьце.»

Instalacia дyи а fost yгмать de yn Te Deum,
че с'а кьнтат in катедрадь, in кьт фьгь а се траце
ничи мькаг о нyшкь, тевiле пьблiче ааде Мексикy-
дyи с'ау скимбат de tot ми с'ау реконститват ne нице
base solide ми фькьтифере пентрy биотг.

Нyмеле челлор че компун нyоуа кабинет мекси-
кан сунт yгмьтоагеле:

La Departamentul de гьегь: Генералyа Аамонте,
кьноскьт de вьгват кy талант ми кy енерגיע ми каре
нy демьтат а импайнит постyа de ambasador да Statуri-
де-Уните.

La Departamentul финанцелор: Senor Lydovik Па-
res, вьгватyа чел май онест din републiкь:

La Departamentul тевiлор стрьине, прекым ми аа
челлор din пьунтрь: Senor Kastello I Lamца, вьг-
бат foarte insemнат prin inaata са интелецинь ми
есчеллента едyкацие че а приимит in Енглитера.

La Departamentul фьустииеi: D. Episcopуа de
Шianas.

Тоду вьгвапiи ачестia ау о инкреддере амá de ма-
ге in деарь in кьт ва фи преа фачiа дyи Paredes de а
пьшi престе toate гьегьциe prin афьторyа ми ассис-
танца дор.

V A R I E T A T I.

Societate americanь de паче.

С'а format да Statуриде-Уните, прекым in Енгли-
тера, о societate каре are дrent скон а предика пачеа
yniversalь. «Societatea ачеста, гьгьлат organisать,
зиче l'Abeille dela Nouvelle Orleans, а довин-
дит пинь акым дьстьвль консистанць супре а пьтеа анеа
yn орган специал, foаа Advocate of Peace, ре-
висть de сепьтмьнь, ми каре пьблiкь yn mare пьшть
de скриегi мiчi поньдаге.»

Advocate of Peace дь о статистикь de perde-
rie in оameni оккасионате din вьтблiи.

	оameni
Вьтблiе фидовилор а костат вiцаца да	25,000,000
— Din тимпiи дyи Sesostris	15,000,000
— Semiramidei, ааде дyи Чигьс ми Alessandry	30,000,000
— Syчesoriаlor дyи Alessandry	20,000,000
— Гьегиеi	15,000,000
— Челлор доi-супре-зече Чесарi	30,000,000
— Romanior, inaintea дyи Iulie Чесар	60,000,000
— Imperiуауi Roman, ааде Tyчидор ми ааде Sara- чинior	180,000,000
— Reformei	30,000,000
— Mediuуауi-Ев ми ааде кьу- чииаlor	80,000,000
— Tartariei ми ааде Афричеi	180,000,000
— Spaniolior in kontra Indii- nior din Америка	12,000,000
— дyи Napoleon	6,000,000
Тоталyа	683,000,800

Дар foаа американь обсервь тькь, ми are кy-
вint, кь табелyа ачеста нy е ничи дькым комплект.
Ми in адевьг, цие оаре чине-вá, мареле пьштьг de
вiктиме yмане каре ау yдат кy сьщеле дор пьмин-
тьгiе себватиче ми варваре, Европа din тимпiи при-
митiвi, Asia, Африка, Америка, ми иньтеле Oceanie?

Doktorуа Dik, адаогь advocate of Peace,
сокотече вiктимеле mediate сау immediate ааде гье-
геi да 14 миллиарде de persoane. Edmond Бьрк де
сокотече да 35 миллиарде. Lyнд пьмай пьштьгyа
dokторуауi Dik, сьщеле ачестор 14 миллиарде de пер-
soane ar импелá yn дак de меанте-супре-зече деге
de чиконферинць ми de зече пiчiоаре de адьнчiме,
iar коньгiе дор нyсе интр'yn миr д'аауньгyа кап in
кап, ar инкьнцьгá пьминтyа de 442 de оrи.

Кьтре ачестеа, гьегя este пентрy пачиi yn исвор
de имносииi, de сьффьринге ми de пьстири. Dato-
ria сау дебитyа национал а паi-супре-зече Statуri
din Европа се ridiкь да вг'о 51,525,000,000, франчи
(154,575,000,000 lei) din пьчiна гьегеi. Ми сyма
ачеста este foarte департе de а репрезента totalita-
tea келтвiеделор фькьте.

Деда реформацие, Енглитера а келтвit in меанте
гьеге, 44,910,600,000 франчи (134,731,800,000 lei);
дела 1793 пинь да 1815, адекь in тимп de 22 ани, Ен-
глитера, Франция ми Австриа ау келтвit 36,650,000,000
франчи (109,350,000,000 lei) пентрy гьегь. Амá,
чине ar пьтеá оаре калкyлá сyма de просперитате ми
de вун трай, de се поате зиче аст-фел, че сyмеле
ачесте ar фи пьтвit продуьче дакъ ar фи fost интрев-
ингате in арикуьтyгь ми in industrie?